

Aan: Vaste Kamercommissie LNV

Midwoud, 29 januari 2024

Kenmerk: B4757

Betreft: Position paper t.b.v. rondetafelgesprek 8 februari 2024 'Uitvoerbaarheid van beleid op het boerenerf'

Geachte commissieleden,

De NMV is blij met het initiatief om een rondetafelgesprek te hebben over de uitvoerbaarheid van het beleid op boerenerf. Wij hebben meermaals laten weten dat alle wet- en regelgeving waaraan we als melkveehouders moeten voldoen te veel, te complex, te snel en onrealistisch is, averechts werkt en niet uitvoerbaar is. We vragen onze inbreng serieus te nemen zodat er nu eindelijk eens knelpunten opgelost worden.

Als melkveehouders zien we vaak door de bomen het bos niet meer en daarnaast kost het ons heel veel tijd. We zijn genoodzaakt om gespecialiseerde hulp, zoals adviseurs en boekhouders in te schakelen voor het administratieve deel. Dit botst met de ons toegezegde lastenverlichting en is kostprijsverhogend. De druk op veehouders is vele malen te hoog. Wat we vragen en nodig hebben wordt niet geleverd.

GLB

In 2023 bevatte de GLB heel veel vragen. Bufferstroken gaven veel administratieve lasten. Zijn de snelheid van invoeren, de gronden waarop ze ingevoerd zijn niet in strijd met de Europese voorschriften van de GLB?

Met deze GLB werd de sector beloofd dat inspanning op gebied van groene en blauwe maatschappelijke diensten beloond zouden worden. Helaas is het budget te laag en zijn alle belofde gelden nog niet uitgekeerd. Dit verkleint het toch al matige vertrouwen van boeren in de overheid.

Advies: Zorg voor voldoende budget om groene en blauwe maatschappelijke diensten van de boeren te belonen, zonder dat het gezien wordt als staatssteun.

Bufferstroken

Bij het aanwijzen van bufferstroken en de daaraan gestelde eisen, wordt er door de overheid ingegrepen op eigendommen van grondeigenaren en grondgebruikers. Dit heeft financiële gevolgen voor de bedrijven. De reden van instelling nl verbetering van waterkwaliteit wordt door niemand gegarandeerd. Waarschuwingen voor averechtse gevolgen wordt niets mee gedaan.

Advies: Schrap de bufferstroken. Zolang niet wetenschappelijk is aangetoond dat het effect heeft op de waterkwaliteit in het aangrenzende waterlichaam en wel bekend is dat bufferstroken ook negatieve gevolgen hebben zouden deze geschrapt moeten worden.

NV gebieden

Het aanwijzen van de NV gebieden is op veel te korte termijn en op onjuiste/oude gegevens gebeurd. Voor grondeigenaren en gebruikers is het onmogelijk zo snel te acteren, dit heeft grote gevolgen voor de bedrijfsvoering. Minder dierlijke mest kan worden geplaatst op gronden en er dient dus meer dierlijke mest te worden afgevoerd. Niet alleen is dit een deel van de oorzaak van de huidige crisis op de mestmarkt, het geeft een extreme extra kostenpost. Daarnaast dient de gewasbehoefte aan mineralen aangevuld te worden met kunstmest, wat naast extra kosten een negatief effect heeft op de waterkwaliteit.

Ook zal er een lagere gewasopbrengst zijn, van lagere kwaliteit. Gezondheidsrisico's bij vee stijgen o.a. door fosfaatgebrek en tekorten aan mineralen. Dierwelzijn verslechtert. Om de behoeften van vee te aan te vullen, dienen extra krachtvoer en mineralen aangekocht te worden. Naast kostprijsverhoging gaat dit in tegen de wens van zelfvoorzienend zijn en minder importen van mineralen en veevoer.

Dit beleid is kostprijsverhogend, het werkt averechts terwijl de vraag blijft of waterdoelen met deze maatregel gehaald worden.

Advies: Zorg voor gedegen wetenschappelijk onderzoek waarbij ook andere aspecten worden meegenomen en neem daar kosten-baten analyse in mee. Schakel deskundigheid van veehouders in i.p.v. hen op te zadelen met averechts beleid.

Bodem en mest

Dierlijke mest wordt gezien als oorzaak van water- en milieuproblemen. Alleen mogelijke uitstoot en emissie wordt bekeken zonder te kijken naar de vele voordelen van dierlijke mest. Boeren weten echter dat mest het bruine goud is, essentieel voor de bodem en onmisbare schakel in de kringloop en de oplossing in het halen van vele doelen waaronder water- en klimaatdoelen.

Dierlijke mest verhoogt organische stof in de bodem. Die organische stof is goed voor de bodemkwaliteit, bodemleven, benutting van mineralen en vochtvasthoudend vermogen. Een toename van organische stof is essentieel in koolstofvastlegging welke nodig is om CO₂ uitstoot te verminderen. Minder dierlijke mest geeft

- Negatieve invloed op kwaliteit bodem
- Minder organische stof vorming
- Minder koolstofbinding
- Minder bodemleven = biodiversiteit
- Negatieve invloed op waterkwaliteit door meer af- en uitspoeling
- Groter gebruik van kunstmest wat waterkwaliteit verslechtert en een grote aanslag is op energiegebruik (gas) en CO₂ uitstoot verhoogt
- Kostprijsverhoging
- Lagere gezondheid vee

Maatregelen die verlaging van de hoeveelheid dierlijke mest veroorzaken zorgen voor sanering van de veehouderij waardoor nog meer grasland omgezet wordt in bouwland, wat verdere verslechtering van de waterkwaliteit veroorzaakt.

Advies: Stel heldere doelen, creëer een uniform meetnet voor waterkwaliteit in heel Europa en geef ruimte in de gebruiksnorm stikstof zodat boeren hun gewasbehoefte kunnen invullen met zowel eigen dierlijke mest als kunstmest.

PAS-melders

De overheid heeft meermaals beloofd om PAS-melders te legaliseren. Maar tot op heden is daar nog weinig van terecht gekomen. Nog steeds zitten vele bedrijven in onzekerheid, al meer dan 4 jaar.

Advies: Legaliseer PAS-melders vandaag nog. Hiervoor bestaan verschillende mogelijkheden. PAS melder legaliseren geeft een stikstof toename van NUL aangezien dieren van PAS melders nu al volledig meegerekend worden.

Piekbelasters

Het aanwijzen van piekbelasters heeft gevolgen voor de bedrijven. Banken die geen hypotheek willen verstrekken. Jonge boeren kunnen bedrijf niet overnemen. Grote onzekerheden omdat ook de financiële regelingen niet allemaal open zijn.

Advies: Zorg als overheid eerst voor duidelijke en uitvoerbare regelingen met zekerheden wat betreft financiële mogelijkheden, voordat er kaarten gepubliceerd worden en bedrijven aangemerkt worden als piekbelasters en bedrijven worden aangekeken als ongewenst.

NPLG

Provincies die met gebiedsprocessen doelen en maatregelen voorbereiden maar de financiële middelen niet duidelijk hebben. Daarnaast zijn er bijvoorbeeld problemen met aangekochte gronden door provincie, de juridisch problemen om die gronden beschikbaar te houden voor de landbouw omdat de gronden openbaar aangeboden dienen te worden. (Arrest Didam)

Advies: Geef de landbouw toekomst perspectief met een redelijk inkomensvermogen. Neem maatregelen serieus die de landbouw zelf aandraagt en beloon die. Vergeet niet dat de sector al aan vele doelen werkt en vele al gehaald heeft.

Handelsverdragen

Als veehouders hebben we in Nederland vaak strengere en meer eisen aan dierwelzijn en diergezondheid. Deze eisen zijn kostprijs verhogend. In de supermarkten liggen producten die geproduceerd zijn met veel lagere eisen aan dierwelzijn en diergezondheid.

Advies: Stel eisen aan import of sluit geen handelsverdragen.

Innovatie

Door borgingseisen en trage besluiten wordt innovatie niet bevordert en blijven reducerende maatregelen veel te lang niet erkend en dus onbruikbaar.

Advies: Zorg voor beter juridische onderbouwingen en waarbij een range ingebouwd wordt.

Melkveehouders willen best maatregelen nemen en investeren om te voldoen aan regel- en wetgeving maar niet adhoc. Daarnaast moet er duidelijk beleid zijn voor lange termijn. Het laatste en belangrijkste voor melkveehouder is dat er een verdienmodel moet zijn.

Met vriendelijke groet,

Nederlandse Melkveehouders Vakbond